

Agenția Națională pentru Achiziții Publice

Modificarea prețului contractului după eliminarea integrală a facilităților fiscale pentru angajații din construcții

Iuliana Feclistov, președinta Agenției Naționale pentru Achiziții Publice

Eliminarea integrală a facilităților fiscale pentru angajații din sectorul construcțiilor începând cu 1 ianuarie anul acesta va determina creșterea cheltuielilor salariale ale firmelor care, pentru a-și păstra angajații, vor trebui să mențină neschimbat nivelul salariilor nete și să mărească salariile brute.

Aceste cheltuieli este de așteptat că se vor reflecta în valoarea contractelor de achiziții publice lucrări de construcții.

Președinta Agenției Naționale pentru Achiziții Publice (ANAP), Iuliana Feclistov, ne-a precizat că în modificarea prețului contractului de achiziție publică trebuie să se țină cont de etapa în care se află fiecare proces de achiziție.

Impactul este atât asupra procedurilor de achiziții publice aflate în pregătire/desfășurare, cât și asupra contractelor de achiziții publice în derulare.

Astfel, necesitatea se va raporta:

- fie la momentul stabilirii valorii estimate a achiziției și elaborării documentației de atribuire împreună cu documentele-suport, *înainte de inițierea procedurii de atribuire aferente;*
- fie în cadrul derulării unei proceduri de atribuire a unui contract de achiziție publică aflată în desfășurare, *până în data limită de depunere a ofertelor/ după data limită respectivă;*
- fie în cadrul procesului de implementare a unui contract de achiziție publică aflat în derulare.

Autoritatea contractantă va decide dacă modificarea prețului este justificată

Analiza contextului generat de fiecare dintre situațiile de mai sus se va realiza de către

autoritățile contractante, pe baza unor justificări și informații pertinente, înainte de a fi efectuată modificarea în discuție.

În urma unei astfel de analize, autoritatea contractantă va decide dacă modificarea în discuție este justificată și, în caz afirmativ, o va efectua în cadrul documentației de atribuire și/ sau în cadrul contractului.

Analiza se va raporta, după caz, la una din următoarele etape din cadrul unui proces de achiziție:

- etapa de planificare a procedurii de atribuire;
- etapa cuprinsă între momentul inițierii procedurii de atribuire și data limită de depunere a ofertelor;
- etapa cuprinsă între data limită de depunere a ofertelor și momentul finalizării procedurii de atribuire, respectiv încheierea contractului;
- etapa de derulare a contractului.

În etapa de planificare a procedurii de atribuire, în vederea stabilirii modului concret de ajustare a prețului contractului ce urmează să fie atribuit, autoritatea contractantă va avea în vedere, în mod coroborat, prevederile:

- art. 221 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 98/2016;
- art. 2222 alin. (1), (2), (3) și (8) din Legea nr. 98/2016.

În concluzie, este necesară inserarea în cadrul documentației de atribuire a unei clauze pentru situațiile ce pot apărea pe parcursul implementării proiectelor în cazul unor modificări legislative ce au ca efect creșterea/ descreșterea costurilor contractelor încheiate, subliniază Iuliana Feclistov.

În etapa cuprinsă între momentul inițierii procedurii de atribuire și data limită de depunere a ofertelor, adică atunci când procedura de atribuire a fost inițiată anterior datei de intrare în vigoare a OUG nr. 156/2024, autoritatea contractantă va putea să acționeze în două moduri:

- fie va actualiza valoarea estimată a contractului/ acordului-cadru care face obiectul procedurii de atribuire, transmițând în acest sens

o erată la anunțul de participare, prin care va anunța noua valoare estimată, iar operatorii economici își vor întocmi propunerile financiare prin raportare la legislația în vigoare la momentul publicării eratei respective.

”Consider că aceasta este modalitatea corectă în care autoritățile contractante ar trebui să acționeze”, declară președinta ANAP.

- fie va clarifica faptul că valoarea estimată a contractului/acordului-cadru care face obiectul procedurii rămâne aceeași cu cea prezentată în anunțul de participare, iar operatorii economici își vor elabora propunerile financiare ținând cont de prevederile legale în vigoare la momentul datei limită pentru depunerea ofertelor.

Autoritatea contractantă va menționa, totodată, dacă există posibilitatea disponibilizării de fonduri suplimentare în limita celor 10% sau 15%, astfel încât respectivele oferte să nu intre sub incidența art. 137 alin. (2) lit. f) din Anexa la HG nr. 395/2016 care presupune declararea lor ca inacceptabile.

”Atrag atenția autorităților contractante cu privire la necesitatea clarificării acestor aspecte pentru a evita situația primirii unor oferte neunitare și imposibilitatea evaluării acestora”, spune doamna Feclistov.

Dacă intrarea în vigoare a OUG nr. 156/31.12.2024 este ulterioară datei limită de depunere a ofertelor, autoritatea contractantă nu are dreptul să efectueze, să accepte sau să impună modificări în legătură cu ajustarea/actualizarea prețului contractului atât în documentația de atribuire, cât și în ofertele depuse la respectiva procedură.

Verificarea și evaluarea unei oferte depuse se apreciază prin raportare la modul de respectare a cerințelor prevăzute în documentația de atribuire, respectiv a instrucțiunilor privind modul de completare a propunerii tehnice și financiare din cadrul anunțului de participare/de participare simplificat.

Autoritatea contractantă are obligația, conform art. 143 alin. (1) din Anexa la HG nr. 395/2016, de a încheia contractul de achiziție publică cu ofertantul a cărui ofertă a fost stabilită ca fiind câștigătoare prin întrunirea tuturor condițiilor/ aspectelor prevăzute atât în documentația de atribuire, cât și în legislația aplicabilă.

Prețul poate fi actualizat și în perioada de derulare a contractului

În etapa de derulare a contractului, care începe odată cu semnarea acestuia, moment care marchează finalizarea procedurii de atribuire, se poate efectua ajustarea/ actualizarea prețului.

Modificarea unui contract de achiziție publică prin ajustarea prețului acestuia se poate face doar în condițiile strict reglementate de art. 221 coroborat cu art. 222 din Legea nr. 98/2016. Autoritatea contractantă trebuie să analizeze și să justifice existența circumstanțelor specifice aplicării situației de modificare contractuală pe care o alege, cu obligația evidențierii modificărilor contractuale conform prevederilor din Instrucțiunea nr. 1/2021.

Eliminarea facilităților fiscale pentru constructori – ”situație neprevăzută”, în condițiile existenței unui acord semnat de Guvern cu valabilitate de 10 ani

Având în vedere existența unui acord semnat între Guvernul României și Federația Patronatelor Societăților din Construcții prin care Guvernul se angajează ca timp de 10 ani, începând cu 2019, să acorde anumite facilități fiscale angajaților din sectorul construcțiilor, denunțarea acestui acord înainte de termenul stabilit poate fi considerată o situație neprevăzută.

Referitor la această încadrare, președinta ANAP afirmă: ”În condițiile în care în contract nu este prevăzută o clauză în acest sens, apreciez că ajustarea prețului contractului de achiziție publică/ acordului-cadru ar putea fi analizată și prin raportare la condițiile prevăzute la art. 221 alin. (1) lit. c) din lege”.

Acest articol de lege prevede că este posibilă modificarea contractelor de achiziție publică, fără organizarea unei noi proceduri de atribuire atunci când sunt îndeplinite în mod cumulativ următoarele condiții: (i) modificarea a devenit necesară în urma unor circumstanțe pe care o autoritate contractantă care acționează cu diligență nu ar fi putut să le prevadă; (ii) modificarea nu afectează caracterul general al contractului; (iii) creșterea prețului nu depășește 50% din valoarea contractului de achiziție publică/acordului-cadru inițial.

Aceleași condiții se aplică și în situația în care contractul de achiziție publică nu include o clauză de ajustare a prețurilor.

Prin circumstanțe pe care o autoritate contractantă care acționează cu responsabilitate nu ar fi putut să le prevadă, trebuie avute în vedere situațiile care nu puteau fi anticipate, în ciuda pregătirii cu o diligență rezonabilă a procedurii inițiale.

Astfel, trebuie luate în considerare mijloacele disponibile, natura și caracteristicile proiectului concret, bunele practici din domeniul în cauză și necesitatea de a asigura o relație corespunzătoare între resursele cheltuite pentru pregătirea procedurii de atribuire și valoarea sa previzibilă, situații enumerate cu titlu exemplificativ în cuprinsul art. 4 alin. (2) și (3) din Instrucțiunea Președintelui ANAP nr. 1/2021.

Prin caracterul general al contractului, Iuliana Feclistov spune că se înțeleg „obiectivele principale urmărite de autoritatea contractantă la realizarea achiziției inițiale, obiectul principal al contractului și drepturile și obligațiile principale ale contractului, inclusiv principalele cerințe de calitate și performanță”.

În ceea ce privește încadrarea în limita de 50% din valoarea contractului de achiziție publică/ acordului-cadru inițial, autoritatea contractantă va avea în vedere prevederile art. 221 alin. (4), (5) și (10) din Legea nr. 98/2016, precum și cele ale art. 4 alin. (4) din Instrucțiunea Președintelui ANAP nr. 1/2021.

De asemenea, autoritatea contractantă are obligația de a ține cont de prevederile art. 222 alin. (5) din Legea nr. 98/2016, potrivit cărora, în orice situație, prețul contractului poate fi ajustat doar în măsura strict necesară pentru acoperirea costurilor pe baza cărora s-a fundamentat prețul contractului.

În situația în care, în urma demersului efectuat așa cum s-a precizat anterior, autoritatea contractantă constată îndeplinirea prevederilor legale pentru ajustarea prețului contractului de achiziție publică/ acordului-cadru, ajustarea respectivă va fi implementată prin acordul scris al părților. ■